Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2021-03714

EUE Mähönen Maiju(UM), Nurkkala Niina(UM), Kangas Iiro(UM), Simola Kreetta(LVM)

29.11.2021

Asia
EU:n kilpailukykyneuvosto (tutkimus ja innovaatiot, sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka)

Kokous
Kilpailukykyneuvosto 25.11.2021 - 26.11.2021

EU:n kilpailukykyneuvosto kokoontui Brysselissä 25.-26.11.2021.

Teollisuuspolitiikasta ja sisämarkkinoista vastaavien ministerien kokouksessa hyväksyttiin neuvoston yleisnäkemys digitaalisia markkinoita koskevasta asetusehdotuksesta (DMA) sekä digitaalisia palveluja koskevasta asetusehdotuksesta (DSA). Lisäksi kokouksessa käytiin politiikkakeskustelu EU:n elpymissuunnitelman toimeenpanosta.

Muissa asioissa puheenjohtaja informoi ajankohtaisten lakialoitteiden sekä 55-valmiuspaketin käsittelyn etenemisestä. Komissio esitteli uuden kilpailupoliittisen tiedonannon ja EU:n pk-yritysverkoston vuosikertomuksen sekä antoi tilannekatsauksen teollisuusfoorumin toiminnasta. Neuvosto merkitsi tiedoksi puheenjohtajamaan järjestämän REACH-asetuksen uudistamista koskevan työpajan sekä Next Generation EU -välineen innovoijien huippukokouksen tulokset. EL esitti ajatuksia EU:n lääke- ja terveyssektorin resilienssin parantamiseen tähtäävistä toimista. SE esitteli paperin palveluiden sisämarkkinoiden esteiden poistamisesta ja FR esitteli tulevan puheenjohtajuuskautensa työohjelmaa sisämarkkinoiden ja teollisuuspolitiikan osalta.

Suomea kokouksessa edusti työministeri Tuula Haatainen.

Tutkimuksesta ja innovaatioista vastaavien ministerien kokoonpanossa hyväksyttiin neuvoston päätelmät eurooppalaisen tutkimusalueen tulevasta hallinnoinnista sekä neuvoston suositus Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta (käytetty myös nimeä ERA-sopimus). Politiikkakeskustelu käytiin tutkimuksen ja innovoinnin roolista monialaisten tavoitteiden saavuttamisessa. Muissa asioissa puheenjohtaja informoi Horisontti Euroopan institutionaalisten kumppanuuksien edistymisestä ja Slovenian pj-kaudella pidetyistä tilaisuuksista sekä toiminnasta. Lisäksi komissio informoi ESFRI-tiekartasta 2021 ja Ranskan delegaatio esitteli tulevan pj-kautensa työohjelmaa tutkimus- ja innovaatiopolitiikan osalta.

Avaruusasioista vastaavien ministereiden kokoonpanossa hyväksyttiin neuvoston päätelmät aiheesta avaruus kaikille. Lisäksi puheenjohtaja esitteli selvitystään avaruusliikenteen hallinnasta, jonka on tarkoitus tasoittaa tietä EU:n yhteiselle kannanmuodostukselle avaruusliikenteen hallinnasta Ranskan puheenjohtajuuskauden aikana. Politiikkakeskustelu käytiin aiheesta uuden avaruustoiminnan (New Space) pitkän aikavälin kestävyys, kestävä kehitys ja rahoitus. Muissa asioissa komissio ja puheenjohtaja informoivat EU:n avaruusperäisen maailmanlaajuisen turvallisen viestintäjärjestelmän rakentamisesta ja Ranskan delegaatio esitteli avaruuspuolen pj-kauden työohjelmaansa.

Suomea edusti ministeri Mika Lintilän sijaisena valtiosihteeri Jukka Ihanus.

SISÄMARKKINAT JA TEOLLISUUSPOLITIIKKA 25.11.

Digitaalisia markkinoita koskeva asetusehdotus (DMA) – Neuvoston yleisnäkemys

(Maiju Mähönen, EUE)

Puheenjohtajamaa Slovenia (*Zdravko Počivalšek*) toteaa, että DMA ja DSA ovat EU:n digistrategian ytimessä. Molemmat ovat olleet SI:n puheenjohtajuuskauden prioriteetteja. Digitaalinen siirtymä ja tasapuoliset toimintaedellytykset digimarkkinoilla ovat olennaisessa osassa EU:n elpymisen, resilienssin ja kilpailukyvyn kannalta. On tärkeää, että isot digitoimijat eivät häiritse kilpailua sisämarkkinoilla. On merkittävää, miten nopeasti ja millä kunnianhimon tasolla neuvosto on käsitellyt DMA-ehdotusta. Nyt esitettävä puheenjohtajan ehdotus yleisnäkemykseksi on tasapainoinen ja reilu kompromissi. Tähän ei oltaisi päästy ilman Saksan ja erityisesti Portugalin EU-puheenjohtajuuskauden työtä. Neuvostossa on keskitytty erityisesti ehdotuksen oikeusvarmuuden sekä tulevaisuuskestävyyden kehittämiseen.

KOM *(Vestager)* toteaa olevan poikkeuksellista, että yleisnäkemykseen päästään neuvostossa alle vuodessa. Kiittää hyvästä työstä. Aikataulu trilogeihin etenemiseksi on hyvä, parlamentin on määrä äänestää ehdotuksesta joulukuussa. Uskoo, että molempien instituutioiden tahtotila saavuttaa yhteisymmärrys trilogeissa on vahva. Tarvitaan avoimet ja reilut digimarkkinat, mikä edellyttää portinvartijoiden systeemisiin haitallisiin käytöntäihin puuttumista. On toimittava nopeasti ja tehokkaasti. Komission ehdotus nojaa sen omaan kokemukseen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta ja havaituista toistuvista haitallisista ja kilpailua häiritsevistä käytännöistä. Niiden perusteella on laadittu hyvin kohdennetut *ex ante* velvoitteet. Mielissään siitä, että komission ehdotuksen rakenne ja peruslogiikka on säilytetty. DMA soveltuu rinnakkain kilpailusääntöjen kanssa, joita myös sovelletaan portinvartijoihin.

KOM *(Breton)* yhtyy siihen, että ehdotuksen käsittely on edennyt vaikuttavasti. Tärkeää turvata avoimet ja reilut markkinat; nyt digijätit ovat voineet liiaksi määritellä pelin säännöt. Sekä yritykset että kansalaiset ovat valittaneet haitallisista käytännöistä. Selkeät ja suoraan sovellettavat velvoitteet ovat tärkeitä. Kuluttajien saatavilla tulee ehdotuksen myötä olemaan enemmän ja parempilaatuisia palveluja sekä tuotteita ja yritysten, erityisesti pk-yritysten, markkinoillepääsy helpottuu. Molemmat saavat myös enemmän päätösvaltaa eivätkä ole niin riippuvaisia portinvartijoiden käytännöistä. DMA on herättänyt kiinnostusta sekä Aasiassa että Atlantin tuolla puolen. On tärkeää saada laaja yhteisymmärrys EU-tasolla, jotta voidaan toivottavasti toimia esimerkkinä myös globaalisti. Tämä ehdotus on tällä haavaa ainoa laatuaan.

Näkemystenvaihto

Kaikki jäsenmaat ilmaisivat tukensa ehdotukselle neuvoston yleisnäkemykseksi. Kompromissitekstiä pidetään tasapainoisena pohjana neuvoston kannaksi trilogineuvotteluihin parlamentin kanssa. Useissa puheenvuoroissa korostui tarve pitää mahdollisimman tiukasti kiinni tämän kompromissitekstin linjauksista trilogeissa (mm. **LT, HR, EE, SE**). Osa jäsenmaista taas painotti enemmän sitä, mitä he toivoisivat vielä kehitettävän jatkoneuvotteluissa (erit. **DE, IT, NL**). Kuitenkin tämän ehdotuksen rakenne ja pääperiaatteet saivat vahvaa kannatusta. Moni jäsenmaa korosti sitä, että on tärkeää, että DMA nähdään jatkossakin ennen kaikkea sisämarkkinainstrumenttina ja että tämä huomioidaan myös ehdotuksen sisällössä. Harmonisointi ja fragmentaation välttäminen on tärkeää (mm. **LV, EE, SE, FI**). Tästä kiinni pitämiseksi **LU** jätti lausuman, jota **IE** tuki. **BE** totesi tukevansa artiklaa 1(5) sellaisena kuin se on nyt.

Kompromissiteksti sai monilta kiitosta sen suhteen, että komissio on säilytetty asetuksen ainoana täytäntöönpanijana ja että jäsenmaiden sekä komission välistä yhteistyötä ja koordinaatiota on selkiytetty (tämän suuntaisesti mm. **LV, EL, LT, SK, IE, CZ, MT, PL, BG, FI**). Osa jäsenmaista korosti pitävänsä tärkeänä sitä, että jäsenmaiden viranomaisten toimivaltuuksia ei enää laajenneta (mm. **FI, CZ**). Osa taas toivoisi heille merkittävämpää roolia (erit. **DE**). DE jätti lausuman, jossa se korosti jäsenmaiden viranomaisten tehokkaan osallistumisen tärkeyttä ja totesi, ettei se voi hyväksyä kansallisten kilpailuviranomaisten toimivaltuuksien heikentämistä jatkoneuvotteluissa. **DE** totesi myös, että hyvin kohdennetun soveltamisalan varmistamiseksi portinvartijoiden ydinalustapalveluiden loppukäyttäjät tulee määritellä nykyistä tarkemmin; pelkkää vierailua palvelussa ei tule katsoa sen aktiiviseksi käyttämiseksi (vastaavasti **NL, PL**). **DE** totesi olevansa myös huolissaan kilpailua tukahduttavista yritysostoista (*killer acquisitions*) ja katsovansa, että DMA:n läpinäkyvyyssäännöt eivät ole tyydyttävällä tasolla yrityskauppavalvonnan näkökulmasta. Myös sulautuma-asetuksen kynnysarvoja tulisi alentaa (vastaavasti **IT**).

Osa jäsenmaista korosti sitä, että on tärkeää, että artiklojen 5-6 velvoitteita ei enää laajennettaisi ainakaan ilman perusteellista vaikutusarviota (mm. **LT, IE, EE, SE**). Osa taas tavoittelee erityisesti tiettyjen 6 artiklan velvoitteiden laajentamista trilogivaiheessa. **IT, PT, ES** ja **DK** jättivät lausuman, jossa he toivovat artiklan 6.1.(k) FRAND-sopimusehtoja koskevan velvoitteen laajentamista sovelluskaupoista myös hakukoneisiin ja välityspalveluihin. **AT, DE, NL, BE** tukivat laajentamista, **PL** alustavasti. **DE** ilmaisi toivovansa laajennusta myös artiklan 6.1.(d) velvoitteeseen (vastaavasti **NL**) sekä siitä varmistumista, että artikla 5 e kattaa myös sovelluksen sisäiset ostot (vastaavasti **CY**). IT toivoi ydinalustapalvelujen laajentamista verkkoselaimiin sekä ääniavustusteknologioihin.

Muutama jäsenmaa toivoi komissiolta soveltamisohjeistusta (**IT, NL, IE, CZ, SE**). **SK** oli huolissaan siitä, että kuusi kuukautta on liian lyhyt aika asetuksen täytäntöönpanolle, suurin osa taas korosti nopean ja tehokkaan täytäntöönpanon tärkeyttä. Osa jäsenmaista (mm. **LT, LU, EE**) korosti sitä, että on tärkeää, että portinvartijoille asetettavat velvoitteet tosiasiassa tukevat turvallista ja käyttäjäystävällistä toimintaympäristöä. **AT** jätti lausuman, jossa korostettiin, että kansallisesti tulee edelleen voida säätää DMA:ta täydentävästi. **FR** totesi kannattavansa ehdotusta yleisnäkemykseksi sekä tekevänsä trilogineuvotteluissa parhaansa sen puolustamiseksi.

Pj. julisti yksimielisen neuvoston yleisnäkemyksen saavutetuksi. Tämä on vahva mandaatti trilogeihin.

KOM (*Vestager*) totesi olevansa rohkaistunut tästä keskustelusta sekä jäsenmaiden työstä ehdotuksen käsittelyssä. Hyvä, että neuvoston mandaatissa on tämä fokus ja se kunnioittaa komission alkuperäistä ehdotusta. Jos pystytään viemään DMA ja DSA maaliin yhden EP:n ja KOM:n mandaatin aikana, se on historiallinen saavutus.

Digitaalisia palveluja koskeva asetusehdotus (DSA) – Neuvoston yleisnäkemys

(Kreetta Simola, LVM)

Pj. *Mark Boris Andrijanič,* Slovenian digitaalisesta transformaatiosta vastaava ministeri totesi, että DSA:n tarkoituksena on lisätä kuluttajien turvallisuutta verkossa ja selkeyttää sääntelyä palveluja tarjoaville yrityksille. EU:n päämiehet ovat pitäneet DSA:ta tärkeänä ja kiirehtineet sen käsittelyä EU-elimissä. Digipalvelusäädöksen tavoitteena on modernisoida sähköisestä kaupankäynnistä annetun direktiivin sääntelyä. DSA:n taustalla on slogan: Mikä on laitonta offline, pitää olla laitonta myös online. Dokumentti 13203/21 sisältää tasapainoisen, oikeudenmukaisen ja herkän kompromissitekstin jatkoneuvotteluita varten. Siinä on säilytetty sääntelyn horisontaalinen luonne ja siinä on kunnioitettu e-kauppadirektiivin pääperiaatteita: palveluntarjoajien ehdollinen vastuuvapaus laittomasta sisällöstä, alkuperämaaperiaate sekä kiellon asettaa palveluntarjoajalle sisällön yleistä valvontavelvollisuutta. Verrattuna komission alkuperäiseen esitykseen, kompromississa on lisää säännöksiä lasten ja nuorten turvallisuuden parantamiseksi verkossa, enemmän velvollisuuksia verkossa toimiville markkinapaikoille, verkossa toimivien hakukoneiden (erityisesti erittäin suurten hakukoneiden) velvollisuuksia on täsmennetty ja asetuksen valvontamekanismia on vahvistettu. Asetuksen tavoitteena on lisätä luottamusta verkkoympäristössä, edistää alustataloutta sekä suojella demokraattista yhteiskuntaa.

KOM *(Vestager)* piti merkittävänä, että neuvosto pystyy etenemään DSA:n kanssa näin nopeasti alle vuodessa. Se on signaali yrityksille ja EU-kansalaisille sekä EU:n kansainvälisille vastapuolille. Hän toisti sloganin what is illegal offline, should be illegal online. Nyt vallitsee yleinen käsitys DSA:n kiireellisyydestä, sillä pandemian aikana sääntelyn kohteena olevat internetin välityspalvelut ovat näyttäneet hyvät ja huonot puolensa. On tärkeää, että palvelujen järjestelmäriskit saadaan julkisen valvonnan kohteeksi, sillä näillä palveluilla on yhteiskunnallisia vaikutuksia. Euroopan parlamentti ei ole vielä muodostanut kantaansa ja siksi komissio ei halua ilmoittaa vielä kantaansa neuvoston yleisnäkemykseen, jossa aivan viimeisten neuvotteluvaiheiden jälkeen on lisätty komission valvontatehtäviä, mikä aiheuttaa resurssitarpeita komissiossa. Tärkeää DSA:ssa on se, että siinä asetetaan nyt ensimmäisenä maailmassa huolellisuusvelvollisuuksia välityspalvelun tarjoajille, mutta kuitenkin suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tarkkaan harkiten niin, ettei SME-yrityksille aseteta liian suurta taakkaa. DSA:n valvonnassa on tärkeää, että kansalliset viranomaiset ja komissio tekevät saumatonta yhteistyötä ja tukevat toisiaan. Tämä on historiallinen päivä ja työtä on paljon edessä.

KOM *(Breton)* korosti DSA:n ja DMA:n keskinäistä yhteyttä, ne ovat kolikon kaksi puolta. DMA:ta odotetaan markkinoilla, mutta DSA:lla on enemmän yhteiskunnallista merkitystä ja se koskee enemmän palvelujen käyttäjiä ja heidän arkipäiväänsä. Myös DSA:n osalta on kiire aloittaa trilogineuvottelut ja sen tulisi valmistua samaa tahtia kuin DMA, sillä esimerkiksi vaaleja on tulossa kaikissa jäsenvaltioissa ja palvelujen avulla levitetään esimerkiksi disinformaatiota. Esimerkiksi Facebookin entinen työntekijä Francess Haugen on kertonut Euroopan parlamentissa palvelujen ongelmista. Näihin ongelmiin DSA:n sääntely auttaa, sillä DSA on riskeihin perustuvaa horisontaalista lainsäädäntöä. Kun puhumme mistä tahansa laittomasta sisällöstä, DSA antaa työkaluja niitä vastaan. Meidän täytyy jatkossa ymmärtää paremmin välityspalveluja ja meidän tulee tietää, kuka maksaa esimerkiksi poliittisista mainoksista, sillä me elämme rule of law-valtioissa ja maailmanlaajuisesti erittäin demokraattisissa maissa. PJ:n kompromissiteksti antaisi enemmän tehtäviä komissiolle ja toteuttaisi periaatetta EU:n lainsäädännön yhdenmukaisesta soveltamisesta. Tämä vaatii kuitenkin lisää resursseja komissiossa. Nyt on kuitenkin aika edetä DSA:n kanssa.

Näkemystenvaihto

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa kiiteltiin edellisiä pj-valtioita Saksaa, sekä erityisesti Portugalia ja Sloveniaa suuresta työstä kompromissin ja yhteisymmärryksen saavuttamiseksi DSA:sta. Kaikki jäsenvaltiot tukivat yleisnäkemyksen hyväksymistä. Monissa puheenvuoroissa pidettiin saavutettua yleisnäkemystä tasapainoisena, mutta herkkänä kompromissina, jota puheenjohtajavaltion tulee puolustaa neuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa. Tärkeänä tavoitteena nähtiin käyttäjien turvallisuus sekä palveluja tarjoavien yritysten kannalta sääntelyn ennakoitavuus ja harmonisointi. Useat jäsenvaltiot esittivät puheenvuoroissaan tavoitteita, miten lopullista DSA:ta tulisi vielä muokata tai mitä asioita tulisi vielä lisätä siihen. Toisaalta varoitettiin siitä, että DSA:lla ei voida ratkaista kaikkia digitaalisten palvelujen ongelmia, vaan siihen tulisi käyttää EU:n erityislainsäädäntöä (**LU, LT, EE, CZ**). E-kauppadirektiivin välityspalveluja koskevien pääperiaatteiden säilyttämistä pidettiin tärkeänä.

Pidettiin tärkeänä, että 20 vuotta vanhan e-kauppadirektiivin säännöksiä täydennetään huolellisuusvelvollisuuksilla (mm. **DE, HR, LU, FI**), sekä että lainsäädäntöä harmonisoidaan ja vältetään sääntelyn eriytyminen EU:ssa (**HR, SE, ES, LU, FI, AT**). Yhtenäistä laittoman sisällön ilmoitusmenettelyä tulee säännellä (**DE, EL**). On hyvä, että DSA:lla on horisontaalinen luonne ja että se luo yleisen toimintastandardin palveluntarjoajille koskien kaikkea laitonta sisältöä (**DE, SE, BE, LV**). **CZ** mielestä yritysten mahdollisuudet innovoida ja kasvaa on yhtä tärkeä kuin laittomaan sisältöön puuttuminen.

On tärkeä säilyttää kompromissi neuvotteluissa EP:n kanssa ja erityisesti sananvapauden turvaaminen on tärkeää (mm. **SE, FI, PL, HU**). On tärkeää, että säännökset liittyen laittoman sisällön poistamiseen ovat lähinnä menettelyllisiä/proseduraalisia ja että nämä säännökset koskevat vain laitonta sisältöä (eikä haitallista sisältöä) (**SE, BL**).

Palveluntarjoajan velvoitteen, että palveluntarjoajan kerran poistama laiton sisältö ei ilmesty uudestaan palveluun (ns. **stay down-velvoite**) lisäämistä pj:n kompromissitekstiin tukivat **ES** ja **IT**.

Puheenvuoroissa pidettiin hyvänä ehdotettuja säännöksiä erittäin suurten verkkoalustojen velvollisuudesta tunnistaa ja vähentää palveluidensa järjestelmäriskejä. On tärkeää lisätä avoimuutta erittäin suurten toimijoiden sisällön suosittelujärjestelmiin käyttäjille (**IT**).

Säännöksiä, jotka koskevat lasten ja nuorten suojelua palveluissa saivat nimenomaista kannatusta (**IT, BL**). **DE** mielestä DSA:ssa pitäisi olla kompromissia enemmän sääntelyä lasten ja nuorten suojelemiseksi kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Edelleen DE:n mielestä palveluntarjoajien rikosten ilmoittamisvelvollisuusvelvollisuutta pitäisi sisällöllisesti laajentaa ja poistettu sisältö tulisi säilyttää lainvalvontaviranomaisten tarpeita varten, myös nimetöntä (ja laitonta) eläinten kauppaa välityspalveluissa tulisi torjua.

Yleisesti pidettiin hyvänä, että ehdotetut huolellisuusvelvollisuudet ovat **asymmetrisiä ja** ettei SME-yrityksille tulee kohtuutonta taakkaa velvollisuuksista (**DE, HR, SE, IT, GR, LV, CY, BL, SK, EE**). Edellä olevasta huolimatta eräät jäsenvaltiot katsoivat, että **24 artiklassa** säädettyä verkossa toimivien markkinapaikkojen velvollisuutta tunnistaa alustalla toimivat elinkeinonharjoittajat (know your business customer, KYBC) tulisi laajentaa kaikkiin välityspalvelun tarjoajiin (**PT, ES, IT, AT, DK, NL**). Lisäksi **NL** viittasi myös omaan ehdotukseensa, jonka tarkoitus on, että kaikilla hosting-palvelujen tarjoajilla on velvollisuus puuttua palveluidensa käyttöön lainvastaisiin tarkoituksiin.

Edellä mainitun 24 artiklan velvoitteen lisäksi **DE** ja **ES** mielestä verkossa toimiville kauppapaikoille tarvittaisiin kompromissitekstiä enemmän huolellisuusvelvollisuuksia, **DK**:n mielestä verkossa

toimiville kauppapaikoille tulisi säätää enemmän ***vastuuta*** alustalla myytävistä EU:n ulkopuolilta tulevista tuotteista, jotka esimerkiksi eivät täytä EU:n tuoteturvallisuusvaatimuksia. Tällä hetkellä kukaan ei ole näistä tuotteista vastuussa EU:ssa. Neuvotteluissa parlamentin kanssa **DK** toivoo enemmän vastuuta näille verkon kauppapaikoille. **DK** toi myös esille laatimaansa white paperin ”Towards a better social contract with big tech”, joka liittyy isojen verkkoalustojen sääntelyyn laajemmin kuin DSA ja DMA, esimerkiksi alustatyöntekijöiden oikeuksien ja verotuksen osalta.

DE mielestä median ilmaisuvapautta erittäin suurilla verkkoalustoilla pitäisi vielä parantaa DSA:ssa. Myös DSA:n soveltamisalaa pitää tarkistaa niin, ettei DSA soveltuisi opetukseen ja tieteeseen liittyviin tietokantoihin ja tietovarastoihin, jotka eivät tavoittele voittoa (= education and science repositories) ja että nämä eivät ole DSA:ssa tarkoitettuja verkkoalustoja eikä niihin kohdistu verkkoalustojen velvollisuuksia.

Komissiolle ehdotettua toimivaltaa valvoa erittäin suuria verkkoalustoja ja hakukonepalveluita pidettiin yleisesti tarkoituksenmukaisena (mm. **DE, IT, ES, EL, CY, FR**), mutta komissiolla tulisi olla tarvittavat resurssit tähän valvontaan (**LV**). IE totesi, että komission ja jäsenvaltioiden toimivaltojen rajoja erittäin suurten verkkoalustojen valvonnassa pitää vielä selkeyttää, esimerkiksi milloin on kyseessä palvelun ns. järjestelmäriski, jonka kartoittamista ja vähentämistä valvoisi komissio. Ylipäänsä DSA:n tehokasta valvontaa sekä jäsenvaltioiden yhteistyön tarvetta korostettiin puheenvuoroissa. Komissio nähtiin valvonnassa ns. katalysaattorina, joka kerää yhteen jäsenvaltioiden tietoja ja osaamista.

Alkuperämaaperiaatetta palveluntarjoajien valvonnassa pidettiin tärkeänä useissa puheenvuoroissa (**HR, SE, LV, LU, FI, RO, CY, BL, IE, LT, NL**). Vaikka **PL** ja **HU** näkivät alkuperämaaperiaatteen hyvänä lähtökohtana, niiden mielestä kuluttajien suojaamiseksi myös palvelujen kohdevaltiolla pitäisi olla roolia palveluntarjoajien, myös erittäin suurten verkkoalustojen ja hakukoneiden valvonnassa sekä sisältöjen moderoinnissa (**HU**).

Artikla 8 mahdollistamia valvontaviranomaisen määräyksiä toiseen jäsenvaltiolle sijoittautuneelle palveluntarjoajalle pidettiin tärkeänä (**BE**). (Määräykset eivät ole DSA:n nojalla sitovia).

FI piti tärkeänä kansallista liikkumavaraa tärkeänä silloin, kun kansallisessa lainsäädännössä asetetaan seuraamusmaksujen maksimimääriä eri velvoitteiden osalta ja Suomi jätti tästä lausuman.

LV, CY, PL ja **RO** toivoivat jäsenmaille kohtuullista määräaikaa kansallisen sääntelyn laatimiselle sekä kansallisten valvontaviranomaisten nimeämisessä.

Lopuksi tuleva pj-maa **FR** viittasi viime aikaisiin verkkoalustoja koskeviin paljastuksiin (esim. Francis Haugen) ja totesi, että saavutettu kompromissi on merkittävä ottaen huomioon erilaiset (oikeudelliset) kulttuurit eri jäsenvaltioissa. **FR** kannattaa komission toimivaltuuksia DSA:n valvonnassa, mahdolliset epäselvyydet jäsenvaltioiden ja komission välisessä toimivallassa täytyy tarkentaa. Liittyen alustalla myytäviin vaarallisiin tuotteisiin sekä velvoitteisiin alaikäisten suojeluun, ratkaisujen täytyy olla suhteellisuusperiaatteen mukaisia. SME-yrityksiä ja start-up’peja ei voi säännellä samoin kuin isoja toimijoita. **FR** on valmis puolustamaan neuvostossa saavutettua kompromissia trilogineuvotteluissa.

KOM *(Vestager)* totesi olevansa rohkaistunut DSA:sta käydystä neuvoston keskustelusta sekä jäsenmaiden työstä ehdotuksen käsittelyssä. Kompromissi DSA:sta on vaatinut enemmän joustavuutta jäsenvaltioilta kuin DMA. Tämä ilmentää yleistä käsitystä DSA:n kiireellisyydestä, jäsenvaltioilla on kuitenkin omia herkkyyksiään sääntelyssä. *Breton* korosti velvollisuuksien suhteellisuutta tulevassa DSA:ssa. Isoille palveluntarjoajille voidaan asettaa enemmän huolellisuusvelvollisuuksia kuin pienemmille.

Pj. julisti yksimielisen neuvoston yleisnäkemyksen saavutetuksi ja että Ranskalla on mandaatti aloittaa trilogineuvottelut.

Elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) toimeenpano – Politiikkakeskustelu

(Maiju Mähönen, EUE)

Pj. toteaa, että EU on vastannut koronakriisiin nopeasti ja useita tukitoimia hyödyntäen. Nyt on aika siirtyä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien toimeenpanoon. Tämä on ennenkuulumaton mahdollisuus sijoittaa paitsi elpymiseen, myös vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Komissio on tähän mennessä hyväksynyt 22 kansallista elpymissuunnitelmaa, joissa mennään keskimäärin pidemmälle vihreää siirtymää tukevien toimien osalta, kuin mitä elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa edellytetään. Vihreää siirtymää tukevien toimien painopisteinä ovat erityisesti kestävä liikenne, rakentaminen ja puhdas energia. Toimeenpanon onnistuminen edellyttää innovaatioita, työvoimaa ja läheistä sidosryhmäyhteistyötä. Pj.:n taustapaperissa on kysytty toimeenpanon haasteista sekä siitä, miten elpymisvaroja voitaisiin hyödyntää kaksoissiirtymässä ottaen erityisesti huomioon tämänhetkinen siru- ja raaka-ainepula sekä korkeat energiahinnat.

KOM *(Dombrovskis)* kertoo elpymis- ja palautumistukivälineestä tarkemmin. Kansallisista suunnitelmista on vielä hyväksymättä neljä: SE:n suunnitelma hyväksytään pian, BG:n vaatii hieman enemmän työtä, PL:n ja HU:n osalta keskustelut ovat meneillään. NL on ainoa, joka ei ole vielä toimittanut suunnitelmaansa hyväksyttäväksi. Suunnitelmat ovat yhdenmukaisia neuvoston antamien maakohtaisten suositusten kanssa. Vihreälle siirtymälle on allokoitu suunnitelmissa noin 177 miljardia euroa. Jo mainittujen painopisteiden lisäksi rahoitusta kohdennetaan muun muassa kiertotalouteen. Myös digitoimille on allokoitu vaadittua enemmän (noin 26 %). Suurin osa on kohdennettu julkishallinnon digitalisoitumiseen. Tärkeitä ovat myös muun muassa digitaitoihin sekä tutkimus- ja innovaatiotoimintaan panostaminen. Sosiaalisen pilarin näkökulmasta keskitytään esimerkiksi työllisyyteen sekä instituutioiden resilienssiin. Lähes kaikissa kansallisissa suunnitelmissa on mukana IPCEI-hankkeita, mutta myös muuta rajat ylittävää yhteistyötä (esimerkkinä 5 G käytävät). *Vestager* toteaa, että kansallisissa suunnitelmissa linjattujen toimien avulla voidaan myös tukea päivitetyn teollisuusstrategian toimeenpanoa.

Kasvun ja kilpailukyvyn korkean tason työryhmän puheenjohtaja (***Kirsten Scholl***) kertoo työryhmässä 4.11. käydystä keskustelusta Fit for 55 -paketin sekä EU:n elpymisvälineen välisten synergioiden maksimoinnista vihreän siirtymän vauhdittamiseksi. Pääviesti on se, että teollisuus on valmis luopumaan fossiilisista polttoaineista, mutta tarvitsee tuekseen välitöntä ja tehokasta politiikkaohjausta. Erityisesti oikeusvarmuuden näkökulmasta on haasteita. Toimintaympäristön tulisi olla ennakoitava ja vihreyteen kannustava. On tärkeää, että kilpailukykyneuvosto jatkaa Fit for 55 -paketin seurantaa sekä seuraa myös tulevaa komission perustamaa ilmastopaketin täytäntöönpanoa analysoivan taloustieteilijöiden asiantuntijaryhmän työtä.

Näkemystenvaihto

Jäsenmaat pitävät hyvänä sitä, että elpymis- ja palautumistukivälineessä ei keskitytä ainoastaan elpymiseen vaan myös vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemiseen ja sitä kautta kilpailukyvyn parantamiseen. Kukin jäsenmaa kertoi oman suunnitelmansa aikataulusta, haasteista ja painopisteistä. Useissa puheenvuoroissa katsottiin, että elpymisvarojen lisäksi tarvitaan muutakin rahoitusta erityisesti kaksoissiirtymän saavuttamiseksi. Rahoituksen tehokas kohdentaminen sekä eri jäsenmaiden eroavien olosuhteiden huomioiminen ovat haasteita. Osa jäsenmaista korosti sitä, että elpymissuunnitelmien pitäisi olla siinä määrin joustavia, että niitä voidaan mukauttaa toimeenpanon edetessä esimerkiksi Fit for 55 -paketin vaatimuksiin (mm. **LT, PT, CZ**).

Monissa puheenvuoroissa tuotiin esiin tarve hallita strategisia riippuvuuksia (mm. **PL, DE, IT, ES, FR**). Erityisesti sirupulan yhteys paitsi teknologiasuvereniteetiin ja globaaliin kilpailuun, myös vihreän siirtymän onnistumiseen, nousi usein esiin. Joissain puheenvuoroissa nousivat esiin investoinnit vetyteknologiaan (mm. **DE, FI**) sekä ydinvoimaan (**PL, FR**). Uusiutuvaan energiaan liittyvien riippuvuuksien osalta korostuivat erityisesti tuuli- ja aurinkovoima. Haasteina nousivat esiin muun muassa työvoimapula sekä osaamisten ja taitojen kehittämisen (erityisesti pk-yritysten) tärkeys (mm. **PT, BE, SE, LV, IT, EE**).

Muutama jäsenmaa korosti toimivien sisämarkkinoiden tärkeyttä EU:n kilpailukyvyn ja kasvun kulmakivenä (**DK, FI, SE, ES, EE**). Osa jäsenmaista painotti IPCEI-hankkeiden tärkeyttä yleisesti (mm. **DE, FR**), osa taas totesi niiden olevan hyödyllisiä valikoidusti käytettynä ja tarkasti markkinahäiriöihin kohdennettuna (mm. **FI, LT, SE**). Osa taas korosti menettelyn läpinäkyvyyden tärkeyttä (mm. **BE, CZ**), ja osa toivoi myös EU-rahoituksen hyödyntämistä IPCEI-hankkeissa (mm. **RO, BG**). Yksityisen sektorin sijoitusten tärkeyttä korostivat mm. **DK** ja **FI**. Joissain puheenvuoroissa tuotiin esiin ekosysteemikohtaiset siirtymäväylät (**IE, CZ**). **FI** mainitsi vähähiilitiekarttansa. Myös yhdenmukaisuus koheesiopolitiikan kassa nousi esiin (**PL, RO, DE**). **FR** kertoi, että raaka-aineita koskevista strategisista riippuvuuksista keskustellaan epävirallisessa ministerikokouksessa tammikuussa.

Vestager korosti lopuksi yksityisten sijoitusten sekä taitojen merkitystä. On luotava kannustimia yksityiselle rahoitukselle ja on panostettava erityisesti digitaitojen kehittämiseen. Tällä hetkellä esimerkiksi digiasiantuntijoita on EU:ssa aivan liian vähän. Vaikka komissiolla onkin rajallinen toimivalta koulutusasioissa, se pyrkii fasilitoimaan keskustelua digitaitojen kehittämiseksi. Strategisten riippuvuuksien osalta *Vestager* huomauttaa, että niistä suurin osa on yritysten itsensä hallittavissa ja julkinen interventio on katsottu tarkoituksenmukaiseksi vain rajatuissa tilanteissa. Viittaa tässä yhteydessä päivitetyn teollisuusstrategian yhteydessä julkaistuun analyysiin strategisista riippuvuuksista. USA:n kanssa tehdään yhteistyötä puolijohteisiin liittyen.

Muut asiat

(Iiro Kangas EUE, Maiju Mähönen EUE)

a) Komission esitys uudesta kilpailupoliittisesta tiedonannosta (*Mähönen*)

KOM *(Vestager)* kiittää kaikkia, ketkä ottivat osaa debattiin ennen tiedonannon julkaisua. Oli erittäin tärkeää, että komissio sai käsityksen jäsenmaiden näkemyksistä tästä asiasta. Vahva, itsenäinen ja faktoihin perustuva kilpailusääntöjen täytäntöönpano on tärkeää sisämarkkinoiden toimintakyvyn sekä elpymisen näkökulmasta. Kilpailuoikeuden keinoin voidaan tukea vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteiden saavuttamista. Kilpailupoliittisessa tiedonannossa, joka julkaistiin 18.11., hahmotellaan sitä, miten kilpailusäännöt ja niiden päivitykset vastaavat tämän hetken haasteisiin ja tavoitteisiin.

Valtiontuen tilapäiset puitteet ovat hyvä esimerkki kilpailusääntöihin sisäänrakennetusta joustavuudesta, joka mahdollistaa erilaisiin tilanteisiin sopeutumisen sisämarkkinoiden toimivuuden sekä tasapuoliset toimintaedellytykset turvaavalla tavalla. Vihreän siirtymän osalta on erityisen tärkeää, että lähetetään oikeita markkina-/hintasignaaleja. Jos ne häiriintyvät, ei saada tarpeeksi yksityistä rahoitusta, mikä taas on välttämätöntä siirtymän onnistumiseksi. Annetun valtiontuen tulee olla hyvin kohdennettua ja tehokasta, esimerkkinä muun muassa uudet ilmasto-, energia- ja ympäristöalan valtiontuen suuntaviivat. Digitaalisen siirtymän osalta on varmistuttava reiluista digimarkkinoista sekä päivitettävä yhtä lailla ohjeistusta ajantasaiseksi, esimerkkinä laajakaistaverkkojen käyttöönottoa koskevat valtiontukisäännöt.

Vestager korostaa, että tehokas kilpailusääntöjen toimeenpano pitää sisämarkkinat vahvoina ja avoimina, mikä lisää EU:n resilienssiä. Joskus markkinahäiriötilanteissa on perusteellista hyödyntää myös julkista tukea, kuten IPCEI:tä. IPCEI-hankkeiden tulee olla läpinäkyviä ja avoimia kaikille, erityisesti pk-yrityksille. Uudet suuntaviivat, joissa tätä on pyritty kehittämään, on julkaistu tänään. Puolijohteiden osalta komissio voi harkita erillistä kohdennettua tukea erityisesti EU:n tuotantokapasiteetin parantamiseksi. Tässä noudatetaan perussopimuksessa linjattuja valtiontukisääntöjä. Yrityskauppasäännöilläkin on roolinsa resilienssin näkökulmasta, sillä niiden avulla tuotantoketjut pysyvät monipuolisina ja haitallisia keskittymiä vältetään. Roolinsa on myös sisämarkkinoita vääristäviä ulkomaisia tukia koskevalla asetusehdotuksella.

Väliintulot

AT totesi, ettei tiedonannossa sen näkemyksen mukaan mennä tarpeeksi pitkälle globaaliin kilpailutilanteeseen vastaamiseksi. Kilpailu erityisesti USA:n ja Kiinan kanssa edellyttää perusteellisempaa valtiontuki- ja kilpailusääntöjen uudelleenarviointia. **DK** totesi tukevansa komission lähestymistapaa ja sitä, ettei uusia toimia esitetä, ennen kuin nähdään, miten nyt toteutettavat uudistukset toimivat. Mikään uusi sääntöjen päivitys ei myöskään saisi johtaa sääntöjen höllentämiseen, esimerkkinä valtiontuki terveys- tai lääkesektorilla. **LT** pitää kilpailusääntöjen harmonisaatiota tärkeänä ja kysyy, mitkä ovat komission suunnitelmat puolijohde- sekä terveys-ipcein suhteen. **NL** toteaa, että on tärkeää mukauttaa kilpailusääntöjen työkalupakkia, mutta kunnioittaen kilpailuoikeuden perusperiaatteita kuten itsenäisyyttä ja tehokkuutta. Sisämarkkinoiden tasapuolisten toimintaedellytysten turvaamisesta ei tule tinkiä ja haitallista tukikilpailua tulee välttää. **DE** toteaa, ettei kyse ole kilpailusääntöjen heikentämisestä vaan oikean tasapainon löytämisestä. Kiinnostunut siitä, miten tilapäiset puitteet mahdollisesti toimivat yhdessä puolijohde-ekosysteemille kohdennetun tuen kanssa. **FI** tukee NL ja DK kommentteja. **RO** toteaa, että on tärkeää, että kilpailusääntöjä voidaan mukauttaa, kun pandemiatilanne pahenee.

b) Ajankohtaiset lakialoitteet (*Kangas*)

i – v) 55-valmiuspaketti, Yritysten kestävyysraportointia koskeva direktiiviehdotus (CSRD), kuluttajaluottodirektiivin uudistaminen (CCD), tuoteturvallisuusasetus (GPSR) ja koneasetusehdotus

Puheenjohtaja käsitteli kokouksessa ko. asiat kaikki yhdessä. **Pj. Počivalšek** kiitti jäsenmaita ja komissiota lakialoitteiden käsittelyjen edistymisestä SI:n pj-kaudella.

Pj. totesi olevan tärkeää, että myös kilpailukykyneuvosto käy keskustelua 55-valmiuspaketin osalta. Vihreä ja digitaalinen siirtymä ja sen kustannukset kansalaisille ovat olennainen asia ja kilpailukykyneuvosto voi tarjota yleiskatsauksen jäsenmaiden taloudellisesta tilanteesta. Kokonaisuutta on käyty läpi korkean tason kilpailukyky- ja kasvutyöryhmässä, jonka puheenjohtaja tulee tekemään yksityiskohtaisemman raportin.

KOM *(Breton)* lähetti kiitokset edistyksestä lainsäädäntöaloitteiden etenemisestä ja totesi FR:n puheenjohtajakauden olevan tärkeä aloitteiden loppuunsaattamisessa.

DE nosti esiin kuluttajaluottodirektiivin uudistamisen sisältyvään tiedonantovelvollisuuteen ja kuluttajan peruuttamisoikeuteen. DE näkee, että sääntely voisi johtaa epävakaisiin sopimustilanteisiin ja pyysi kiinnittämään tämän kohdan käsittelyyn paljon huomiota.

IE alleviivasi yritysten kestävyysraportointia koskettavan direktiiviehdotuksen saaneen lisää poliittista painoarvoa, kun kestävyys on tullut yritysten strategisen ajattelun keskiöön. IE toivoi tulevan puheenjohtajamaan priorisoivan ko. aloitteen käsittelyä. BE antoi tukensa puheenvuorolle.

55-valmiuspakettia koskeva puheenjohtajan tilannekatsaus 13977/21 ja lakialoitteita koskevat tilanneselvitykset 13840/21, 13574/21, 13576/21 ja 13569/1/21 REV 1 merkittiin tiedoksi.

c) EU:n terveys- ja lääkesektorin resillienssin parantaminen (*Kangas*)

EL teki aloitteen (14070/21) keskustelusta Euroopan valtiontukisääntöjen muokkaamisesta siten, että ne pystyisivät joustavammin vastaamaan EU:n omavaraisuuden parantamiseen terveys- ja lääkesektorilla ja erityisesti lääketeollisuuden tuotannon palauttamisesta EU:n alueelle. EL näkee, että RRF-varat voisivat olla apuna konkreettisissa hankkeissa, joissa lääketeollisuuden tuotantoa palautetaan EU:n alueelle.

KOM *(Vestager)* totesi, että on hyvin tärkeää, että EU:lla on kyky torjua rajat ylittäviä terveysuhkia. Hän kävi läpi EU:n toimia ja olemassa olevia rahoitusmahdollisuuksia terveys- ja lääkesektorin tilanteen parantamiseksi. Nykyiset toimet julkisen tuen osalta ovat KOM:n näkemyksen mukaan ajan tasalla ja säilyttävät tasapuolisuuden. Hän nosti esiin myös tulevat aloitteet HERAn puitteissa ja IPCEI Terveys-projektin mahdollisuudet.

CY, PL, MT, LT käyttivät puheenvuoron ja jakoivat EL:n näkemyksen alan ekosysteemin tuen tarpeesta. MT painotti lisäksi, että alan ongelmat eivät liity pelkästään tuotantokapasiteettiin, vaan asiaa on lähestyttävä holistisesti tuotannosta jakeluun asti.

Pj. totesi, että pääsy turvallisiin ja tehokkaisiin lääkkeisiin ja lääkinnällisiin laitteisiin on tärkeää, jonka vuoksi tarvitaan tulevaisuuteen katsova potilaskeskeinen lähestymistapa.

d) Toimintasuunnitelma palvelusektorille (*Kangas*)

SE esitteli paperin, jossa se pyytää komissiota esittämään vuoden 2022 aikana palvelusektoria koskettavan toimintasuunnitelman (13283/21), sekä listaa ehdotuksia mahdollisista toimenpiteistä palveluiden sisämarkkinoiden esteiden poistamiseksi. SE ehdottaa, että palvelusektorin osalta keskityttäisiin erityisesti horisontaalisesti eri sektoreita koskettaviin sisämarkkinoiden esteisiin. Paperissa SE listaa palveludirektiivin noudattamisen ja tehokkuuden parantamisen, kaikkien olemassa olevien työkalujen käyttämisen sisämarkkinasääntöjen noudattamisen valvonnassa sekä sisämarkkinaesteiden poistamisessa sekä ammattilaisten liikkuvuuden parantamisen.

KOM *(Breton)* kiitti Ruotsia aloitteesta ja totesi aiheen olevan tärkeä, koska palvelut kattavat jopa 70 % EU:n BKT:sta. Käynnissä olevan kaksoissiirtymän kannalta juuri nyt on tärkeää puuttua sisämarkkinoiden esteisiin ja ongelmiin, joihin lukeutuvat palvelusektorin haasteet rajojen ylittämisessä. KOM työskentelee useiden toimien kanssa teollisuusstrategian alla. Jokaisella jäsenmaalla on tärkeä rooli sisämarkkinaesteiden poistamisessa ja SMET-työssä.

CZ, LT, IE, PL, PT, FI ja HR kiittivät ruotsia aloitteesta ja tukivat SE:n paperissa esittämiä näkökohtia.

Neuvosto merkitsi SE:n esityksen tiedoksi.

e) Pk-yritysedustajien verkoston vuosikertomus 2021 kilpailukykyneuvostolle (*Kangas*)

Pj. totesi pk-yritysten asioiden olevan erityisen tärkeitä palautumisessa, jonka vuoksi asiaa käsiteltiin myös neuvoston lounaskeskustelussa.

KOM *(Breton)* esitteli verkoston tekemää työtä vuonna 2021, jossa on keskitytty erityisesti palautumiseen ja RRF:n pk-yritysnäkökulman varmistamiseen. Pk-yritysten kannalta tärkeitä asioita ovat lisäkoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen liittyvät asiat, joihin alustavien analyysien

mukaan pystytään investoimaan 75 mrd.€ vuonna 2021. Verkostossa on keskusteltu paljon myös hallinnollisen taakan vähentämisestä, joka on tärkeää pk-yrityksille. Tulevana vuonna tärkeitä asioita ovat muun muassa kaksoissiirtymän edistäminen ja teollisuusstrategian pk-yritysnäkökulma.

Pk-yritysedustajien verkoston vuosikertomus 2021 (13859/21) merkittiin tiedoksi.

f) Teollisuusfoorumin työ (*Kangas*)

KOM *(Breton)* esitteli foorumin työtä kuluneen vuoden aikana ja kiitti jäsenmaita aktiivisesta osallistumisesta foorumin työhön. Foorumin toinen kokous järjestettiin kesäkuussa, jolloin foorumin työ päätettiin keskittää viiden toimintaryhmän (task forces) alle, jotka koskettavat foorumin mandaatin eri näkökohtia. Foorumin seuraava kokous järjestetään 2. joulukuuta, jossa tullaan määrittelemään foorumin työsuunnitelma vuodelle 2022.

DE totesi foorumin työhön kohdistuvan monia odotuksia. Laaja mandaatti on saattanut osittain hankaloittaa substanssikysymyksien käsittelyä foorumissa. Turismin osalta DE toivoo isompaa kontribuutiota, koska turismi kärsii nykytilanteesta merkittävästi ja ongelmat näyttävät jatkuvan.

Teollisuusfoorumin työtä käsittelevä tilannekatsaus (13861/21) merkittiin tiedoksi.

g) REACH-asetuksen lupamenettelyjen ja rajoitusten uudistamista koskeva workshop (Brdo, 9. marraskuuta 2021) (*Kangas*)

Pj. totesi workshopin olleen menestyksekäs ja löytäneen konkreettisia ratkaisuja uudistuksen toteuttamiseen. Työllä on merkitystä myös globaalilla tasolla. Workshopin osallistujat olivat yksimielisiä siitä, että myös jatkossa teollisuuden olisi kannettava todistustaakkaa uusien rekisteröivien kemikaalien turvallisuudesta. Lisää samankaltaisia keskusteluja jäsenmaiden, asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa on suunnitteilla vuodelle 2022.

KOM *(Breton)* kiitti puheenjohtajamaata workshopin järjestämisestä. Workshopin tuloksia tullaan hyödyntämään uudistuksen vaikutustenarviointityössä. Jäsenmailta on saatu positiivista palautetta nykyisen järjestelmän yksinkertaistamisesta.

Neuvosto merkitsi tiedoksi Brdossa 9. marraskuuta 2021 järjestetyn workshopin raportin (13615/21).

h) Next Generation EU -välineen innovoijien huippukokous Slovenia ja investointikonferenssi (Ljubljana, 26.–27. lokakuuta 2021) (*Kangas*)

Neuvosto merkitsi tiedoksi Ljubljanassa ja verkossa 26. -27. lokakuuta 2021 järjestetyn konferenssin tulokset (13864/21).

KOM *(Breton)* kiitti tapahtumasta ja piti tärkeänä toimijoiden dialogin ylläpitämistä. Komissio tukee innovointia muun muassa Horisontti Eurooppa III-pilarin EIC:n ja EIT:n kautta.

i) Ranskan tulevan puheenjohtajuuskauden työohjelma (*Mähönen*)

Ranskan talousministeri ***Agnès Pannier-Runacher*** kertoi FR:n tulevan puheenjohtajuuskauden prioriteeteista sisämarkkina- ja teollisuuspolitiikan näkökulmasta. Pöydällä on lukuisia lakialoitteita, joiden käsittelyä jatketaan. DMA- ja DSA -ehdotusten osalta tavoite on edetä trilogeihin ja toivon mukaan saattaa neuvottelut päätöksen puheenjohtajuuskauden aikana. Muita prioriteetteja ovat 1) Fit for 55 -ilmastopaketti sekä teollisuuden siirtymä kohti vähähiilisyyttä, 2) strateginen autonomia (erityisesti raaka-aineet), sekä 3) asetusehdotus sisämarkkinoita vääristävistä ulkomaisista tuista, jota

FR tulee käsittelemään kiireellisenä. Raaka-aineiden strategisista riippuvuuksista tullaan keskustelemaan epävirallisessa ministerineuvostossa alustavasti 21.1. Kaikkia käytettävissä olevia keinoja, kuten IPCEI-hankkeita, tulee hyödyntää riippuvuuksien hallitsemiseksi. Jatketaan myös päivitetyn teollisuusstrategian toimenpanoa sekä ekosysteemikohtaisten siirtymäväylien laadintaa.

TUTKIMUS JA AVARUUS 26.11.

(Niina Nurkkala, EUE)

TUTKIMUS

Neuvoston päätelmät eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) tulevasta hallinnoinnista & Neuvoston suositus Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta – Hyväksyminen

Neuvosto hyväksyi eurooppalaiseen tutkimusalueen tulevaa hallinnointia koskevat päätelmät, joissa jäsenvaltioita ja komissiota kehotetaan kehittämään monitasoinen hallintomalli uuden eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamiseksi. Samassa asiakohdassa neuvosto hyväksyi myös suosituksen Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta. HU ja PL jättivät erilliset lausumat sekä päätelmiin että suositukseen koskien näkemyksiään sukupuoli-käsitteen määritelmästä. Lisäksi HU pidättäytyi yhtymästä suosituksiin.

Pj korosti päätelmiä esitellessään, että ERA:n hallintokehyksen uudistaminen on katsottu olennaiseksi edellytykseksi, jotta voidaan järkeistää tutkimuksen ja innovoinnin resursseja sekä vahvistaa ERA:n tehokasta täytäntöönpanoa samalla kunnioittaen toimielinten välistä tasapainoa ja kunkin osapuolen toimivaltaa tutkimuksen ja innovoinnin alalla. Päätelmissä korostetaan myös unionin ja assosioituneiden maiden erityiskumppanuutta sekä entistä systemaattisempaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa oleellisena osana ERAn täytäntöönpanoa. ERA:n toteuttaminen edellyttää myös sitä koskevaa toimintapoliittista ohjelmaa, jossa määritellään ERA-toimet, joista jäsenmaat voivat vapaaehtoisuuteen pohjaten valita itselleen sopivia toimia toteutettavaksi yhdessä muiden maiden kanssa. Myös ERA-toimien jatkokehittäminen on tarpeen.

Tutkimus- ja innovaatiosopimuksen osalta pj korosti niin ikään, että kyseessä on ERA:n toteuttamisen kulmakivi. Se koostuu neljästä ERA:n pääpilarista: 1) tutkimusta ja innovointia koskevat EU:n yhteiset periaatteet ja arvot, 2) yhteiset toiminnan painopistealat, 3) investoinnit ja uudistukset sekä 4) yksinkertaistettu politiikan koordinointi- ja seurantaprosessi. Pj korosti, että niin päätelmät kuin suositukset pitävät sisällään konkreettisia toimia, jotka auttavat EU:ta ja jäsenmaita vastaamaan tehokkaammin yhteiskunnallisiin haasteisiin.

KOM kiitti puheenvuorossaan pj:tä erinomaisesta työstä molempien kokonaisuuksien kanssa korostaen erityisesti päätelmien merkitystä Euroopan tutkimus- ja innovaatiosysteemille. KOM painotti tutkimuksen ja innovoinnin roolia pandemian aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haasteisiin vastaamisessa tulevaisuusorientoituneiden investointien ja reformien kautta. Tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta KOM nosti esiin mm. kolmen prosentin T&I-tavoitteen BKT:sta vahvistamisen ja kehotti jäsenmaita tutkimaan vapaaehtoisia alatavoitteita, jotka on myös kirjattu suosituksiin. Tulevaisuuden ERA:n toimeenpanovaiheen askelista KOM nimesi tarpeen vahvalle ERA:n viestintästrategialle, jotta lisäarvo sidosryhmille olisi selvä. Muutenkin KOM korosti dialogia ERA:a toimeenpanevien sidosryhmien kanssa viitaten erityisesti uudistettuun ERA Forumiin mutta myös kansallisen tason vuorovaikutukseen sidosryhmien, kuten yliopistojen, tutkimuslaitosten ja rahoituslaitosten, kanssa.

Jäsenmaiden kaikissa puheenvuoroissa korostui tyytyväisyys molempiin kokonaisuuksiin (DE, IE, IT, PT, ES, PL, HU, EL). Erityisesti tyytyväisyys instituutioiden väliseen hyvään tasapainoon ERA:n hallintomallissa toistettiin useaan kertaan. EL nosti lisäksi esiin tutkijaliikkuvuuden tasapainoisuuden korostaen, että kansallisten systeemien houkuttelevuudesta tulee myös huolehtia. PL nosti puolestaan esiin ERA-toimien jatkokehittämisen tarpeen. Myös ES korosti, että tästä jäsenmaiden työ vasta alkaa ERA:n toimeenpanossa.

Tutkimus ja innovointi pyrittäessä monialaisiin tavoitteisiin – politiikkakeskustelu

Neuvosto kävi politiikkakeskustelun tutkimuksen ja innovoinnin roolista monialaisiin tavoitteisiin pyrittäessä. Pj oli valinnut esimerkiksi kolme aloitetta: FitFor55-valmiuspaketin, Uusi Eurooppalainen Bauhaus -aloitteen sekä Euroopan terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen (HERA). Pj pyysi jäsenmaita vastaamaan seuraaviin kysymyksiin puheenvuoroissaan:

1. Miten kotimaassanne on organisoitu eurooppalaisten aloitteiden eli 55-valmiuspaketin, uuden eurooppalaisen Bauhausin ja HERAn monialainen koordinointi?
2. Miten kotimaanne valmistautuu aloitteiden käyttöönottoon eri tasoilla ja tutkimus- ja innovaatiopolitiikan sisällyttämiseen niihin?

Jäsenmaat olivat yksimielisiä, että T&I-toiminnan rooli on olennainen, kun näitä ja muita monialaisia aloitteita toimeenpannaan ja ilman tieteen mukaan ottamista niiden tavoitteita ei voida saavuttaa. Myös mainittuja aloitteita pidettiin strategisesti tärkeinä. Moni jäsenmaa nosti esiin myös yhteisen eurooppalaisen koordinoinnin ja resurssien optimoinnin merkitystä, ja kuinka iso merkitys esimerkiksi Horisontti Euroopan missioilla ja kumppanuuksilla on niille.

Kolmas isossa osaa puheenvuoroista (DE, FR, NL, IT, FI, HU, HR, PL, DK, SK, SE) korostunut viesti oli, että tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti Euroopasta tulee rahoittaa nimenomaisesti tutkimusta silloinkin, kun sitä hyödynnetään uusien aloitteiden rahoittamiseen ja kaikessa Horisontti Euroopan alaisessa rahoituksessa tulee kunnioittaa yhdessä päätettyjä prioriteetteja ja päätöksentekometodeja. DE totesi myös varsin suoraan, ettei Horisontti Eurooppa voi olla käteisautomaatti, josta allokoidaan rahoitusta kaikkiin uusiin aloitteisiin, vaan neuvoston pitää olla mukana päättämässä niistä. FI totesi puheenvuorossaan tunnistavansa nousevia tarpeita, joissa Horisontti Euroopalla voi ja tulee olla rooli, mutta samaan aikaan tulee kunnioittaa Horisontti Euroopan yhteistä strategista suunnitelmaa ja mahdollisesti Horisontti Euroopasta rahoitettavista uusista aloitteista tulee keskustella ja päättää läheisessä konsultaatiossa jäsenmaiden kanssa.

Usea jäsenmaa avasi aloitteiden kansallisen koordinaation organisoitumista. Isossa osaa maista oli perustettu erilaisia ministeriöiden välisiä koordinaatioelimiä FitFor55-valmiuspaketin toimeenpanon valmistelemista varten. Muutama maa kertoi myös vastaavasta lähestymisestä missioihin. Mm. CY kertoi lisäksi, että FitFor55-valmiuspaketin ministerikomitean lisäksi heillä on 12 teknologisempia aiheita käsitelevää alakomiteaa tekemässä valmistelua, kuten tiedon analysointia, ratkaisujen kehittämisen fasilitointia ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämistä.

Muut asiat

Pj tiedotti Horisontti Euroopan alaisten eurooppalaisten kumppanuuksien valmistelutilanteesta. Single Basic Act hyväksyttiin neuvostossa viime viikolla ja se astuu voimaan ensi viikolla. Metrologia, joka on ns. public-public partneship ja sen oikeusperusta art. 185, käsiteltiin tavanomaisessa lainsäätämisjärjestyksessä, joten siitä käytiin SI:n johdolla trilogi-neuvottelu PT:n puheenjohtajuuskauden aikana saavutetulla neuvottelumandaatilla. Molemmat hyväksytyt päätökset astuvat voimaan ensi viikolla, kun ne on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä. Lisäksi pj muistutti myös aiemmin voimaan astuneesta EuroHPC-kumppanuuden asetuksesta, jonka osalta työ tehtiin PT:n pj-

kaudella, mutta hyväksyntä tapahtui heinäkuussa SI:n kaudella. KOM onnitteli SI:a ja myös edeltävää pj-maa PT:a työstä kolmen kumppanuussäädöksen loppuunsaattamisessa ja kiitti myös jäsenmaita yhteistyöstä.

Slovenia antoi selvityksen pj-kauden toimista ja pitämistään tilaisuuksista. Triokumppanit DE ja PT kiittivät SI tehdystä työstä ja nostivat esiin omia prioriteettejaan pian takanapäin olleelta trio-kaudelta. Mainituksi tuli mm. The Plastic Pirates –aloite, joka on kontribuoinut paitsi vihreään siirtymän, myös auttanut tekemään tiedemaailmasta näkyvämpää mm. koululaisten silmissä.

Lisäksi KOM tiedotti ESFRIn etenemissuunnitelmasta 2021, joka on tutkimusinfrastruktuureja koskeva strateginen agenda. KOM mukaan 2021 tiekartta on esimerkki, mitä voimme saavuttaa yhdessä. Tutkimusinfra-hankkeet ylittävät neljä miljardia euroa, mikä on korkein luku ESFRI:n historiassa. Tiekartalla on mukana 16 tutkimusinfrastruktuuria. KOM korosti lisäksi, että on käytettävä kaikkia rahoituslähteitä, jotta huipputaso tutkimusinfroissa saadaan pidettyä. Ja että tutkimusinfrojen on oltava avoimia. Lopuksi KOM kiitti väistyvää ESFRI:n johtajaa Jan Husakia erinomaisesta työstä ja toivotti hänen seuraajansa Jana Kolarin tervetulleeksi. Pj myös muistutti, että ESFRI-päivät pidetään virtuaalisena 6.-8.12.

Lopuksi FR valtuuskunta avasi vuoden alusta alkavan pj-kautensa työohjelmaa tutkimuspuolella. ERA:ssa ollaan toimeenpanovaiheessa ja kunniainhimoiset tavoitteet on toimeenpantava. Eurooppalainen strategia yliopistoista julkaistaan tammikuussa ja toivovat työskentelevänsä myös sen parissa. FR aikoo myös jatkaa työskentelyä tutkimuksen ja innovoinnin globaalin lähestymistavan kanssa rakentamalla dynaamista monen tason yhteistyötä. FR mainitsi prioriteettinaan myös korkeakoulutuksen ja tutkimuksen yhdistämisen sekä uuden vauhdin antamisen ”innovoinnin ERA:lle”. Eurooppalaisten innovaatioekosysteemien ympärille FR kaavailee useampia tapahtumia.

Lisäksi epävirallisella lounaalla keskusteltiin Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksen toimeenpanosta ERA politiikkasuunnitelman avulla. Keskustelussa oli noussut esiin tarve tutkimusministerien ja valtiovarainministerien yhteiskokouksesta.

AVARUUS

Neuvoston päätelmät aiheesta avaruus kaikille – hyväksyminen

Neuvosto hyväksyi päätelmä, jotka korostavat uuden avaruustoiminnan ja ei-avaruusalan toiminnan yhteyksiä. Tarkoituksena on korostaa avaruusteknologian, -palvelujen ja -datan roolia erilaisiin poliittisiin tarpeisiin vastaamisessa.

KOM korosti puheenvuorossaan erikseen siviiliavaruusinfrastruktuurin sotilaallisia ja puolustuksellisia elementtejä sekä tarpeen lisätä puolustuksen ja avaruuden synergioita.

Avaruusliikenteen hallinta – puheenjohtajavaltion selvitys

Pj kertoi, että trio on tehnyt selvityksessä yhteistyötä tasoittaakseen tietä Ranskan pj-kaudelle, jotta avaruusliikenteen hallinnassa saataisiin EU:n yhteinen kanta ja asiassa päästäisiin eteenpäin myös globaalisti. Tarve hallinnan pelisäännöille on ilmeinen, kun satelliitteja on kiertoradoilla yhä enemmän ja törmäysten todennäköisyys on lisääntynyt, vaikka kiertoratojen välillä onkin eroavaisuuksia liikenteen määrissä. Pj korosti, että tässä asiassa ei voi työskennellä siiloissa.

PT ja MT käyttivät puheenvuorot, jossa ne tukivat pj:n selvitystä. PT palautti mieliin viime toukokuussa hyväksytyn etenemissuunnitelman, jota olisi jatkettava yhteisen kannan muodostamiseksi avaruusliikenteen hallinnassa. Korosti kolmea kriittistä ulottuvuutta: toiminnallinen, juridinen ja taloudellinen. Pitää myös ESA:n osallistumista valmiuksien kehittämiseen julkisten hankintojen edistämisen ohella ratkaisevan tärkeänä. Lisäksi PT mainitsi tarpeen eurooppalaiselle yritysryppään yhdistämiselle, jolla olisi tälle alalle tärkeää osaamista ja jota olisi tuettava. MT korosti pk-yritysten lisärahoitusmahdollisuuksia maahavainnointiin mainiten jo olemassa olevista mahdollisuuksista Cassini-aloitteen ja Horisontti Euroopan klusteri neljän.

Politiikkakeskustelu uuden avaruustoiminnan (New Space) pitkän aikavälin kestävästä kehityksestä ja rahoituksesta

Pj taustoitti keskustelua kuvaamalla avaruuden tuomia kasvumahdollisuuksia talouksille ja käynnissä olevaa muutossa. Viime aikoihin asti avaruussektorin kehitystä ovat ohjanneet pääasiassa institutionaaliset markkinat, mutta uusilla toimijoilla ja käyttäjillä on nyt yhä tärkeämpi rooli niin sanotussa uudessa avaruustoiminnassa. Ja myös muut kuin avaruussektorit ja toimijat tulevat kentälle. Tämä herättää kysymyksiä esimerkiksi uusien avaruustoimijoiden avaruuteen lähettämien satelliittien mahdollisista vaikutuksista. Edellisessä esityslistan kohdassa korostettiin jo avaruusliikenteen hallinnan yhteistyön tärkeyttä. Toinen kysymys liittyy julkiseen puuttumiseen uuteen avaruuteen markkinaolosuhteiden kannalta. Uusi avaruustoiminta sisältää uusien markkinoiden luomisen, mikä vaatii usein institutionaalisten asiakkaiden tukea, jotta voidaan luoda oikeat olosuhteet kehittyville yksityisille markkinoille, joilla on ennakoitavissa oleva kysyntä ja tarvittavat investoinnit yksityisellä riskipääomalla. Tämä on yleinen käytäntö Yhdysvalloissa, mutta sitä tapahtuu vähemmän EU:ssa, vaikka uuden avaruusteollisuuden kaupallinen kehittäminen on yksi unionin tärkeimmistä prioriteeteista. Sen tekeminen "eurooppalaisella tavalla" tarkoittaa, että kaikki sidosryhmät otetaan mukaan ja keskustellaan unionin tason prioriteeteista.

Pj toivoi, että maat reflektoisivat puheenvuoroissaan seuraavia kysymyksiä:

1. Mitä mieltä ministerit ovat keinoista uuden avaruustoiminnan pitkän aikavälin kestävän kehityksen tukemiseksi?
2. Missä määrin ja millä tavoin taloudellinen tuki uudelle avaruustoiminnalle on järkevää tai tarpeen, erityisesti pk-yritysten ja start up-yritysten tapauksessa? Miten jäsenvaltiot voivat osaltaan parantaa avaruusalan yritysten mahdollisuuksia saada pääomaa?

KOM korosti omassa puheenvuorossaan, että Euroopalla on kyllä johtajuutta tieteessä ja lahjakkuuksia, mutta nyt tulee keskittyä markkinoille pääsyyn. Tässä KOM korosti ennen muuta start-up-yritysten roolia – niitä pitää saada toimintaan ja aikaan myös kansallisia avaruusohjelmia. Start-upit mahdollistavat innovaatioekosysteemien laajentamisen. Tämä vaatii kulttuuristakin muutosta ja halukkuutta hyväksyä riskejä. Myös globaali turvallinen satelliittilaajakaista -aloitteessa on kyse tällaisesta uudesta teollisesta arkkitehtuurista. KOM mainitsi myös toisen sukupolven Copernicus-ohjelman (päivitystarve) ja uuden satelliittien laukaisuohjelman. Start-upit tarvitsevat myös rahoitusta. Cassini-rahasto tulee apuun tähän tarkoitukseen ensi vuoden alusta.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostui tasapainon tarve uusien liiketoiminta- ja rahoitusmahdollisuuksien sekä samalla avaruuden kestävän käytön, mukaan lukien avaruusliikenteen hallinta, välillä. Yhtenevä viesti oli, että EU:n on vahvistettava avaruusteollisuutensa kansainvälistä kilpailukykyä ja avaruustoimia tehdään yhteiskunnan edun vuoksi. Yhtä mieltä oltiin myös siitä, että taloudellisen tuen lisääminen uusille avaruustoimijoille mm. paremman rahoituksen ja rahoitusvälineiden kautta on kannatettavaa. Moni maa FI mukaan lukien mainitsi erityisesti pk-yritysten mahdollisuuksien tukemisen uuden liiketoiminnan kehittämisessä. Usea kehui Cassini-

ohjelmaa ja kannatti vastaavia uusia aloitteita (PT, NL, DE, MT, HR, FR, CZ). Moni maa tuki komissiota siinä, että riskipääoma ei ole vielä kovin yleistä, mutta sitä tarvittaisiin enemmän (mm. CZ, SK, LV, MT, PL, RO). SE koki tärkeäksi painottaa, että uudet aloitteet eivät saa tarkoittaa unionin talousarvion lisäystä, vaan ne on rahoitettava uudelleenpriorisoimalla kehyksen sisällä. Rahoituksen ohella esille nostettiin muitakin toimia, miten jäsenvaltiot voivat edistää EU:n avaruusteollisuuden markkinoiden vahvistamista: mm. arvioimalla koulutusjärjestelmiä ja lisäämällä kiinnostusta avaruuteen liittyviin aloitteisiin.

Monet maat totesivat, FI mukaan lukien, että Euroopalle on olennaisen tärkeää olla johtajien joukossa kansainvälisten vastuullisen käyttäytymisen periaatteiden edistämisessä avaruudessa. Muutama maa viittasi puheenvuorossaan viime aikaiseen tapahtumaan, kun Venäjä testasi satelliittitorjunta-asettaan ja sen seurauksena kiertoradalle päätyi merkittävästi avaruusromua ja kansainvälisen avaruusaseman henkilökunta varautui jättämään aseman yhteentörmäysuhan vuoksi (mm. NL, IE, EE). Useampi maa nosti esiin myös YK-komitea COPUOS:issa sovittujen pitkän aikavälin kestävän avaruuden käytön suuntaviivojen merkityksen tai vahvistamisen tärkeyden (mm. FR, RO, IE).

Muut asiat

KOM informoi EU:n avaruusperäisen maailmanlaajuisen turvallisen viestintäjärjestelmän rakentamisesta (ns. Secure connectivity –aloite). Kyseessä olisi kolmas lippulaivaprojekti satelliittinavigointijärjestelmä Galileon ja maanhavainnointijärjestelmä Copernicuksen jälkeen. Se kattaisi myös Afrikan mantereen ja arktisen alueen. Komissaari Breton esitteli ajattelua aloitteen takana: resilienssin nostamiseksi laajakaistajärjestelmän tulee olla ultraturvallinen. Kyse on kriittisestä infrastruktuurista EU:n autonomialle. Teknisesti toteutetaan useammalla kiertoradalla. Lisäksi kyse on geopoliittisesta infrastruktuurista, joka mahdollistaa myös afrikkalaiset partnerit. Rahoituksesta komissaari totesi vain lyhyesti, että toteutetaan säädyllisellä budjetilla ja sekä unionin että jäsenmaiden on tehtävä panostuksia. Koska kyse on rajallisista resursseista, aloitteen tulee hyödyntää koko Eurooppaa.

Kaksi maata käytti puheenvuoron. PT mm. kommentoi, että tästä aloitteesta on syytä olla ylpeä ja piti välttämättömänä, että kyseessä on useamman kiertoradan arkkitehtuuri. Nosti esiin myös merialueiden – Atlantin – sisällyttämisen mukaan tärkeänä asiana. DE käytti varauksellisemman puheenvuoron sanoen, että aloitteen poliittiset tavoitteet kaipaavat vielä tarkennusta, jotta yksimielisyys siitä voidaan saavuttaa. DE nosti esiin myös rahoituksen epäselkeyden, ja ettei uutta aloitetta pitäisi rahoittaa nykyisten lippulaivojen kustannuksella. DE toivotti tervetulleeksi myös tutkimukset pk-yrityksistä ja start-upeista suhteessa aloitteeseen.

Lopuksi FR kertoi tulevasta pj-kaudestaan, että agendalla tulevat olemaan lahjakkuudet (talents), avaruusliikenteen hallinta, launcher allience:n (eurooppalaisten laukaisujärjestelmien kilpailukyky) perustaminen, globaali turvallinen satelliittilaajakaista ja Copernicuksen kehitystyö. Viimeksi mainitusta on tulossa helmikuun puolessavälissä konferenssi Toulousessa. Samaan aikaan 16.2. Space-economic Forum sekä epävirallinen ministerineuvosto, joka omistetaan avaruusliikenteen hallinnalle. Avaruusasioiden neuvosto pidetään puolestaan kesäkuun alussa.

Suomen edustajat

Sisämarkkinat ja teollisuuspolitiikka 25.11.

Työministeri Tuula Haatainen
Piritta Jokelainen (TEM)
Leila Vilhunen (TEM)
Hannele Timonen (TEM)
Emil Asp (LVM)
Kristiina Pietikäinen (VNEUS)
Tuuli-Maaria Aalto (EUE)
Aino Fant (EUE)
Maiju Mähönen (EUE)
Iiro Kangas (EUE)

Tutkimus ja avaruus 26.11.

Valtiosihteeri Jukka Ihanus
Mia Hurtta (TEM)
Jonna Lehtinen (TEM)
Tuuli-Maaria Aalto (EUE)
Aino Fant (EUE)
Niina Nurkkala (EUE)

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Digitaalitalous, ERA, eurooppalainen tutkimusalue, jaosto kilpailukyky (EU 8), jaosto tutkimus ja innovaatio (EU 20), kilpailukyky, kilpailukykyneuvosto, sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka, tutkimus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, avaruus
Hoitaa	**LVM, TEM, UM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, OM, PE, PLM, SM, STM, TULLI, VM, VNK, VTV, YM